

Planprogram för Råängen (Östra Torn 29:8 m.fl.) i Lund

BAKGRUND OCH SAMMANFATTNING

Detaljplaneprocessen regleras i plan- och bygglagen och syftar till att pröva om ett givet förslag till markanvändning är lämpligt. För att underlätta detaljplanearbetet kan kommunen välja att upprätta ett program där planens utgångspunkter och mål framgår. Program kan upprättas för ett större område, till exempel en stadsdel, som underlag för flera framtida detaljplaner inom området. Under programsamrådsskedet ges möjlighet att skriftligen yttra sig. I detta dokument redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkommit. Synpunkterna finns i sin helhet på stadsbyggnadskontoret. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje yttrande.

Programsamråd

Enligt byggnadsnämndens beslut 2021-08-19 har rubricerat planprogram, upprättat 2021-08-06, varit föremål för samråd under tiden 3 september – 28 oktober 2021.

Betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att planprogrammet inte innebär betydande miljöpåverkan.

Samlad bedömning

Efter samrådet har planprogrammet vidarebearbetats, reviderats och kompletterats huvudsakligen med hjälp av resultaten från de fördjupade utredningar och studier som genomförts kring dagvatten- och skyfallshantering, gatusektioner och ledningsdragningar. Arbetet har gjorts i samråd med tekniska förvaltningen och VA Syd med syfte att underlätta för genomförandeprocessen för de framtida detaljplanerna i området. De förändringar som genomförts i programhandlingarna inför inriktningsbeslutet har lagts på en detaljnivå som stadsbyggnadskontoret bedömer vara rimligt för ett programskede. Fortsatta utredningar kommer att genomföras i samband med de kommande detaljplanerna för området. Den samlade bedömningen kring programförslaget är att den föreslagna bebyggelsestrukturen ansluter väl till den sammankopplade stadsstruktur som håller på att växa fram på Brunnshög och att de bostäder och verksamheter som föreslås i planprogrammet innebär ett positivt tillskott för stadsdelen. Planförslaget innebär förtätning och anspråkstagande av jordbruksmark i enlighet med hur översiktsplanen föreslår att stadsdelen ska utvecklas. Stadsbyggnadskontoret menar att den föreslagna bebyggelsestrukturen, skalan och bebyggelsens

användning innebär en rimlig sammanvägning mellan allmänna och enskilda intressen och en rimlig anpassning till omgivningen. Stadsbyggnadskontoret anser inte att det finns några intressekonflikter eller olägenheter i den bemärkelse som avses enligt 2 kap 9 § PBL.

YTTRANDEN

Myndigheter, statliga verk m fl

Länsstyrelsen Skåne (aktbilaga 57)

Länsstyrelsen konstaterar att det finns frågor som behöver hanteras i kommande planläggning, detta gäller särskilt riksintressen, miljö kvalitetsnormer för vatten, risk för översvämning och hälsa och säkerhet. I det här skedet kan Länsstyrelsen därför inte utesluta att efterföljande detaljplaner kan komma att prövas utifrån 11 kap. PBL. Länsstyrelsen menar att kommande detaljplaner behöver visa på att planläggningen inte påverkar riksintresseområdet för naturvård Hardeberga - S Sandby - Krankesjöområdet (N86) eller Natura 2000-området Kungsmarken och dess värden på ett negativt sätt, med särskilt beaktande av hydrologin.

I länsstyrelsens granskningsyttrande till den fördjupade översiktsplanen (2013) uppmärksammas vikten av att dagvattenhanteringen anpassas för att minimera påverkan på Natura 2000-området eftersom förändringar även utanför naturområdet kan ha negativ påverkan. Länsstyrelsen utläser att kommunen i sin miljökonsekvensbeskrivning uppmärksammar en del möjliga hot mot Natura 2000-området kopplat till att staden kommer närmre naturområdet efter föreslagen utbyggnad. Bland annat diskuteras risken för spridning av invasiva arter och växtsjukdomar samt att en utbyggnad av stadsdelen Brunnshög kan innebära fler besökande och i sin tur ett ökat slitage på Natura 2000-området. Länsstyrelsen noterar att relevanta kopplingar till riksintresset kvarstår att följa upp i det fortsatta planarbetet.

Programområdet ligger cirka 300 meter från riksintresse för kulturmiljövården Kungsmarken - Fågelsångsdalen (M81). I kommande detaljplaner ser Länsstyrelsen att det är viktigt att det framgår ställningstagande och resonemang kring eventuell påverkan på de riksintressanta värdena eftersom även åtgärder utanför ett riksintresseområde kan ha påverkan. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att all negativ påverkan ska identifieras och hanteras. Vidare menar Länsstyrelsen att om intentionerna i den fördjupade översiktsplanen följs i det fortsatta detaljplanarbetet, exempelvis att stadens möte med slätten beaktas och sker varsamt, kan planprogrammet genomföras utan påtaglig skada.

Länsstyrelsen saknar kommunens bedömning kring planprogramsområdets påverkan på riksintresse, kommunikation och

menar att kommande planarbete måste förhålla sig till detta riksintresseanspråk och visa hur planprogramsområdet påverkar väg E22.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att beskrivning av recipient samt hur planförslaget kan komma att påverka miljökvalitetsnormerna för vatten ska belysas i det fortsatta planarbetet. Det är i sammanhanget angeläget att koppla planens dagvattenhantering till miljökvalitetsnormerna eftersom det finns känsliga naturområden och värdefullt vatten nedströms som kan påverkas negativt. Det kan också vara relevant att koppla dagvattenhanteringen till påverkan på dikningsföretagen utifrån förändrade flöden och eventuella flödestoppar som kan påverka miljökvalitetsnormerna för vatten negativt.

Länsstyrelsen ser positivt på kommunens ambition att använda öppna kanalsystem och/eller så kallade BGG-system, men noterar att kommunen har ett arbete framför sig gällande ansvarsfrågan och finansiering. I det fortsatta planarbetet behöver, som framgår av gjorda dagvatten- och skyfallsutredningar, behov av ytterligare åtgärder inom vissa delområden följas upp.

Länsstyrelsen utläser av miljökonsekvensbeskrivningen att vidare utredning föreslås om underjordiska garage eller källare blir aktuellt inom planområdet, med koppling till påverkan på grundvattnet.

Länsstyrelsen noterar att frågan inte berörs i planprogrammet och därför kvarstår att hantera i det fortsatta planarbetet.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att stadigvarande vistelse i form av bostäder inte är lämpligt inom beredskapszonen kring ESS och bekräftar samtidigt behovet av relevant riskutredning i samband med fortsatt planarbete. Länsstyrelsen efterfrågar också ett förtydligande resonemang kring stadigvarande vistelse kopplat till risk från ESS utanför beredskapszonen.

Det åligger Lunds kommun att ta fram en detaljerad plan för hur inrymning vid händelse från ESS ska fungera i praktiken, en så kallad beredskapsplan. I beredskapsplanen ska ansvarsfrågan hanteras samt rutiner tas fram för varje verksamhet inom beredskapszonen för att säkerställa att anställda/besökare inte kontamineras. Det finns också ett behov av att bedöma riskhanteringen för markanvändning som samlar besökare som annars inte uppehåller sig i området kopplat till beredskapszonen. Känslig markanvändning kan utgöra mer än stadigvarande vistelse i form av bostäder. Kommunens framtida detaljplanering ska ge förutsättningar för en fungerande inrymning och nödvändiga åtgärder i form av exempelvis särskild ventilation behöver säkerställas i det fortsatta planarbetet.

För att säkerställa föreslagen bebyggelse inom beredskapszonen, utöver riskutredning, behöver kommunen avsätta tillräckligt med resurser till räddningstjänsten för att klara av en händelse vid ESS samt

upprätta beredskapsplanen. Länsstyrelsen efterfrågar uppföljning av arbetet med beredskapsplanen kopplat till framtida detaljplaner. Vidare efterfrågar Länsstyrelsen kommunens bedömning gällande programområdets närhet till verksamheter i omgivningen, utöver risken för joniserande strålning från ESS. Frågorna gällande risk kopplat till exempelvis Max IX och Lund Nano Lab/LNL för föreslagen utbyggnad är inte redogjorda för i planprogrammet och eventuella riskfrågor kvarstår till kommande detaljplaneprocesser. Länsstyrelsen bekräftar att kommunen måste ta höjd för farligt gods längs Odarslövsvägen och instämmer med kommunen att åtgärder behöver följas upp i det fortsatta planarbetet. Länsstyrelsen bekräftar behovet av att fördjupade bullerutredningar för respektive delområde i samband med fortsatt detaljplanearbete tas fram. Slutligen vill Länsstyrelsen uppmärksamma kommunen på att även verksamhetsbuller kan vara aktuellt att titta på inom arbetet med kommande detaljplaner, beroende på om det finns verksamheter som ger omgivningspåverkan. Frågan om förorenad mark behöver hanteras i det fortsatta planarbetet. Kommunen behöver ta ställning till behov av eventuella markundersökningar, bland annat utifrån inventering av historisk markanvändning.

Rådgivning

Länsstyrelsen noterar att en miljökonsekvensbeskrivning är gjord och förutsätter att slutsatserna från denna, tillsammans med nya frågeställningar i detta planprogramsskede, integreras i arbetet med kommande detaljplaner. Länsstyrelsen vill dock poängtera att om misstanke om betydande miljöpåverkan uppstår, kan en miljökonsekvensbeskrivning gällande berörda frågor bli aktuell. I enlighet med Länsstyrelsens granskningsyttrande för översiktsplanen (2018) framgår det att all planläggning och åtgärder som tar ny mark i anspråk ska ske utifrån ett tydligt markhushållningsperspektiv. Med hushållningsperspektivet som utgångspunkt efterfrågar Länsstyrelsen i det fortsatta planarbetet en uppdatering av kommunens bostadsförsörjningsprogram kopplat till behovet av att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk. Resonemanget bör kopplas till bostadsförsörjningsprogrammet utifrån tidshorisont och faktiskt identifierat bostadsbehov eftersom det med stor sannolikhet skett förändringar sedan miljökonsekvensbeskrivningen genomfördes. Länsstyrelsen anser att kommunen bör göra en bedömning om anspråktagandet av mark påverkar skyddade arter som finns inom eller i direkt anslutning till planområdet, samt klargöra om dispens behöver sökas.

Länsstyrelsen noterar att kommunen nämner att det ska finnas många entréer mot gaturummet, vilket kan bidra till en ökad trygghet, men

konstaterar att trygghetsfrågan och jämställdhetsperspektivet inte vidare berörs i planprogrammet. Länsstyrelsen ser gärna att dessa aspekter belyses i det fortsatta planarbetet.

Länsstyrelsen noterar att planhandlingarna inte fullt ut hanterar påverkan på Odarslövsvägen och i sin tur inte eventuella behov av åtgärder på statlig väg. Frågan kvarstår därför i det fortsatta planarbetet.

Länsstyrelsen noterar att det kan finnas behov av en trafikutredning som hanterar hela programområdet i sin helhet och att en sådan utredning bör tas fram med utgångspunkt i 1/3-delsmålet. Fortsatta utredningar av parkeringslösningar blir viktiga för att skapa förutsättningar för de gröna gaturum och gröna kvarter som kommunen eftersträvar.

Länsstyrelsen konstaterar att det finns frågor som behöver hanteras i kommande planläggning, detta gäller särskilt riksintressen, miljö kvalitetsnormer för vatten, risk för översvämning och hälsa och säkerhet. I det här skedet kan Länsstyrelsen därför inte utesluta att efterföljande detaljplaner kan komma att prövas utifrån 11 kap. PBL.

Kommentar

Bedömningen är att Kunskapsparken hjälper till att minimera negativ påverkan från utbyggnaden av planprogramsområdet för riskintresseområdet för naturvård Hardeberga - S Sandby - Krankesjöområdet (N86) och Natura 2000-området Kungsmarken och dess värden. I parken tas dagvatten omhand och fördröjs och renas innan det når dikningsföretaget och Kungsmarken. Kunskapsparken och åkermarken fungerar som en buffert mot exempelvis risk för spridning av invasiva arter från de nyexploaterade områdena mot Kungsmarken. Parken är anlagd i tidigt skede, delvis för att kunna ta hand om dagvattnet, men också för att ha en rekreativ miljö som minskar risken för ett stort ökat användande med slitage som följd i Kungsmarken. Gällande att planområdet ligger ca 300 meter från riksintresset för kulturmiljövården Kungsmarken - Fågelsångsdalen (M81) så anser stadsbyggnadskontoret att själva anläggandet och utformningen av Kunskapsparken innebär att stadens möte med slätten beaktas och sker varsamt, och att den föreslagna bebyggelsen i planprogrammet kan genomföras utan påtaglig skada på riksintresset.

Planområdet ligger ca 400 meter ifrån väg E22 och bedöms inte ha någon direkt påverkan på riksintresset för kommunikationer mer än att den tillkommande bebyggelsen, på samma sätt som andra utbyggnader i östra Lund, innebär ett ökat trafikflöde på vägen.

Dagvattendammen i Kunskapsparken är dimensionerad för att kunna ta hand om dagvatten från stora delar av Brunnhög, inklusive programområdet Råängen. Vattnet både fördröjs och renas för att anpassas till förutsättningarna som finns för dikningsföretag och Natura

2000-området nedströms, samt för att förbättra möjligheten att nå MKN i recipienten. Vid beräkningar för reningskapaciteten i dammarna i Kunskapsparken, framgår att föroreningsgraden i vattnet som lämnar området kommer att minska utifrån dagsläget.

Dagvatten- och skyfallsutredningarna har kompletterats och fördjupats och resultaten av dem har arbetats in i planprogrammet inför inriktningsbeslutet. Frågorna kommer att studeras vidare ytterligare i det fortsatta detaljplanearbetet.

Som framgår av planprogrammet är tanken att det inte ska finnas några underjordiska parkeringslösningar i området. Om källare ska byggas som kan påverka grundvattnet i området får det utredas i respektive detaljplan eller i samband med bygglovshandlingen.

Utänför beredskapszonen kring ESS är det ingen risk med stadigvarande vistelse. Det är endast för bebyggelse inom beredskapszonen som det krävs åtgärder.

Riskutredningar kommer att göras för respektive kommande detaljplan i samråd med räddningstjänsten.

Fördjupade bullerutredningar kommer att göras i respektive kommande detaljplan.

Marken som ska bebyggas utgör jordbruksmark som har använts för livsmedelsproduktion vilket innebär att det inte finns något behov av att göra fördjupade markundersökningar kring förorenad mark förrän senare under planerings- och byggprocessen.

Länsstyrelsens rådgivning

Slutsatserna från den genomförda miljökonsekvensbeskrivningen, tillsammans med nya frågeställningar i detta planprogramsskede, kommer att integreras i arbetet med kommande detaljplaner.

Det finns flera skäl till att ta i anspråk den jordbruksmark som Råängen ligger på och omvandla den till en blandstad med bland annat bostäder. Flera av dessa skäl uttrycks i den gällande utbyggnads- och boendestrategin som gäller för Lunds kommun:

”Huvudfokus fram till 2025 för stadens utbyggnad är att dra nytta av investeringen i spårvägen Lund C – ESS och längs det stråket skapa attraktiva miljöer för boende och verksamheter. Brunnhög (som Råängen är en del av) etableras som en stadsdel med Science Village som en levande mötesplats. I Kunskapsstråket (stråket längs spårvägen mellan Lund C och ESS) sker en stark utveckling med bostäder och nya lokaler och mötesplatser för bland annat näringslivet och universitetet. Med satsningarna på ESS och Max IV tar Lund ett stort kliv som världsledande stad för forskning och innovation. I och med etableringen av ESS och Max IV, och särskilt om dess möjliga effekter tas tillvara, förväntas ett extra tryck på bostäder i regionen, och särskilt i Lund där anläggningarna byggs. Detta innebär en ökad efterfrågan på bland annat boendalternativ som går att hyra tillfälligt, exempelvis för utländska forskare. Det kan handla om små centrala lägenheter till större

naturnära bostäder. En attraktiv stads- och boendemiljö är ett konkurrensmedel när det gäller att få smarta, kunniga och drivna individer och företag att välja att etablera sig i en stad eller i en region." Med detta som utgångspunkt har Lunds kommun gjort bedömningen att det ur ett markhushållningsperspektiv är motiverat att omvandla jordbruksmarken på Råängen till ett område med blandstad. Markanvändningen inom området består idag i huvudsak av industriell jordbruksmark och därför förväntas det inte finnas höga naturvärden inom programområdet. En sökning på hotade arter i Artportalen har gjorts för programområdet. Inget i sökningen indikerar att det finns stadigvarande arter på platsen att ta hänsyn till, men det är heller inte tydligt att det inte kan påverka rörliga arter som använder platsen. Detta kan därför behöva utredas vidare under detaljplaneskedet. Trygghetsfrågor och jämställdhetsfrågor kommer att belysas något mer i kommande detaljplaner. Enligt den trafikprognos som gjorts för Brunnsberg 2021 (i vilken Råängen ingår) prognostiserar Lunds kommun ca. 3000 fordon per dygn öster om Science village och Råängen, vilket innebär att Odarslövsvägen fortsatt kommer att ha ett körfält i varje riktning där. En ändring av Odarslövsvägen i form av två körfält i varje riktning är inte aktuellt förrän trafikflödet är upp emot 15 000 -20 000 fordon per dygn och bedömningen är att Odarslövsvägen öster om Science village och Råängen är tillräckligt robust i nuvarande skick. Den gjorda trafikutredningen hanterar hela området och har 1/3-dels målet som inriktning.

Region Skåne (aktbilaga 52)

Region Skåne följer med intresse Lunds kommuns arbete med utvecklingen av den nya stadsdelen Brunnsberg. Nedanstående synpunkter ska främst ses som förslag till hur planprogrammet kan utvecklas ytterligare.

Region Skåne är positiva till att planförslaget innebär utbyggnad i närhet till kollektivtrafikförbindelser och genom blandad bebyggelse med goda livsmiljöer i fokus. Detta stämmer överens med granskningsförslaget till *Regionplan för Skåne 2022–2040* och planeringsprinciperna "utveckla bebyggelsen utifrån befintliga strukturer och genom förtätning i strategiska lägen" och "prioritera bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen".

Vidare innebär planförslaget ianspråktagande av jordbruksmark för bostadsbebyggelse. Markanvändningskonflikter mellan exploatering och bevarande, särskilt avseende jordbruksmark, är en stor miljöutmaning för Skåne. Skånes utveckling kommer innebära att jordbruksmark behöver tas i anspråk men det är då det viktigt att det sker med hög exploatering och i goda kollektivtrafiklägen.

Planprogrammet utgår från att genom gestaltning uppnå en småstadsidentitet, men det kan vara relevant att ytterligare beakta om den bebyggelse som planeras är det mest effektiva utnyttjandet av jordbruksmarken.

Planförslaget medför ett ökat resandeunderlag för befintlig kollektivtrafik. Detta är positivt i relation till Region Skånes trafikförsörjningsprogram där vikten av att kollektivtrafiken ska ha en strukturbildande roll vid tätortsutbyggnad lyfts. Den goda anslutningen till spårväg, busstrafik och cykelväg, och i förlängningen även anslutningar från Lund C, bidrar till att stärka Skånes flerkärnighet samt tillgängliggör det lokala sammanhanget, vilket är i enighet med granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040*. Vidare lyfter granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040* fram vikten av att skapa förutsättningar för en hållbar bilanvändning. Region Skåne ser positivt på planens intentioner kring mobilitetshus som möjliggör för mindre biltrafik inne i boendemiljöerna. I relation till dessa hade det dock varit fördelaktigt att ytterligare resonera kring upplevd trygghet och inte minst vikten av etableringen av verksamheter i markplan för att påverka denna positivt. Region Skåne ser även gärna att det i planprogrammet förs ett resonemang om tillgång till laddning för elfordon, både publikt och i anslutning till bostäder. Det ambitiösa tredjedelsmålet som hela Brunnsnäs präglas av är väl genomgående i planprogrammet genom dess prioritering av gång- och cykeltrafikanter.

Region Skåne ser positivt på att planförslaget resonerar kring vikten av god gestaltning i dess planerade livsmiljöer. Framför allt genom dess intention att tillvarata och skapa närhet till kulturminnesvärda miljöer såsom tidigare bebyggelse, vägar och kulturlandskap. Region Skåne kommer under nästa år att fördjupa arbetet med att implementera *Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö* och ser fram emot tillfällen för samtal och lärande tillsammans med Lunds kommun. Region Skåne ser även positivt på att barnperspektivet har beaktats i planprogrammet. Gena och trafiksäkra gång- och cykelvägar påverkar barn och ungas tillgänglighet särskilt, likväl tillgången till ytor för utevistelse anpassat för barn.

Region Skåne efterfrågar ett tydligare vårdperspektiv i planprogrammet. Med tanke på det ökade befolkningsunderlaget som utvecklingen av Brunnsnäs innebär kan det vara relevant att redan i detta skede skapa förutsättningar för att i framtiden undersöka nya vårdetableringar. Vidare lyfter granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040* fram att kvalitet på närmiljö och tillgång till rekreation har stor betydelse för människors hälsa och livskvalitet.

Planering av tätorternas grönstruktur är kommunernas ansvar men hänger på många sätt samman med den regionala grönstrukturen genom påverkan på människors hälsa, biologisk mångfald, vattenkvalitet och ekosystemtjänster. Region Skåne ser positivt på planens intentioner kring grönstrukturens kopplingar mellan parker i närområdet, samt grönskan som en central beståndsdel i stadsbilden. Att skapa förutsättningar för cykel och gång som föredraget transportmedel bidrar till att förbättra människors hälsa genom ökad fysisk aktivitet, såväl som genom bättre luftkvalitet och minimering av buller. Planförslaget går här väl i linje med *Regionplan för Skåne 2022-2040s* planeringsprincip ”planera hälsofrämjande och gröna miljöer som stimulerar till fysisk aktivitet och bidrar till att minska negativ påverkan på människors hälsa”. Region Skåne ser även positivt på hur skyfall och översvämningrisker hanteras i planprogrammet, vars ambition överensstämmer med granskningshandlingen för *Regionplan för Skåne 2022–2040* där klimatanpassning lyfts fram som en viktig faktor för att Skåne ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

Kommentar

Att ge området småstadsidentitet innebär inte att marken inte kommer att utnyttjas effektivt utan syftar främst till att beskriva den karaktär som eftersträvas i området med ett litet inslag av bilar, intima gaturum, varierad bebyggelse o.s.v. Marknyttjandet i programförslaget är i linje med övriga delar av Brunnsnshög.

Beskrivningen av mobilitetshuset i programmet har kompletterats med text om bl.a. trygghet och verksamheter i bottenplan. Möjlighet till laddning av elbilar styrs inte av detaljplanering och tas inte upp i programförslaget.

Vårdetableringar på Brunnsnshög är mest aktuellt i direkt anslutning till spårvägens hållplatser och inte i första hand inom aktuellt programområde. Den föreslagna strukturen innebär dock inga hinder för vårdetableringar inom programområdet och kan, om den blir aktuell, hanteras vidare i kommande detaljplaner.

Trafikverket (aktbilaga 56)

Trafikverket bedömer att planförslaget inte kommer medföra en betydande negativ påverkan på riksintresset för kommunikationer enligt 3 kap 8§ miljöbalken (E22).

Planförslaget kan komma att påverka väg 946 (Odarslösvägen) som efter forskningsstationen ESS övergår till statligt väghållarskap. Det framgår inte av planprogrammet hur trafikfördelningen förväntas vara från planområdet på väg 946 (Odarslösvägen). Trafikverket efterfrågar en komplettering av uppgifter för hur stor andel av planområdets trafik som bedöms trafikera väg 946 åt nordost. Likaså bör det även framgå om den tillkommande trafiken bedöms

medföra kapacitets- eller trafiksäkerhetshöjande åtgärder på det statliga vägnätet.

Planprogrammet hanterar riskfrågan genom att referera till en riskutredning som utförts för planerade verksamheter vars transporter av farligt gods kommer att gå utmed väg 946 (Odarslövsvägen). Det tycks därmed inte ha utförts en riskutredning specifikt för aktuellt planförslag. Det framgår ej utifrån handlingarna vilken risk som närheten till väg E22 kommer ha på planområdet. Trafikverket efterfrågar en komplettering av riskutredningen så den är utformad utefter aktuellt planförslag och även hanterar eventuell risk från väg E22.

Trafikverket förutsätter att planområdet i sin helhet planeras och utformas så att riksdagens fastställda riktlinjer för trafikbuller inte överstigs. De nödvändiga åtgärder som kan krävas (bullerskydd) ska bekostas av kommunen och/eller exploatören.

Om området planeras för bebyggelse överstigande 20 meter råder Trafikverket att kommunen framför detta inför granskningskedet så att Trafikverket kan undersöka eventuell påverkan på järnvägens radiokommunikation. Vidare behöver kommunen även remittera Sturups flygplats gällande eventuella byggnader överstigande 20 meter i totalhöjd.

Trafikverket ser i övrigt positivt på kommunens intentioner att planera området för så lite personbilism som möjligt och med en tydlig och stark koppling till kollektivtrafik.

Kommentar

Enligt den trafikprognos som gjorts för Brunshög 2021 (i vilken Råängen ingår) prognostiserar Lunds kommun ca. 3000 fordon per dygn öster om Science village och Råängen, vilket innebär att Odarslövsvägen fortsatt kommer att ha ett körfält i varje riktning där. En ändring av Odarslövsvägen i form av två körfält i varje riktning är inte aktuellt förrän trafikflödet är upp emot 15 000 -20 000 fordon per dygn och bedömningen är att Odarslövsvägen öster om Science village och Råängen är tillräckligt robust i nuvarande skick.

Enligt den "strategi för bebyggelseplanering intill rekommenderade färdvägar för transport av farligt gods" som är framtagen för Lunds kommun så är uppmärksamhetsavståndet till E22 120 meter. Utanför uppmärksamhetsavståndet behövs inga åtgärder för att uppföra bebyggelse. Avståndet mellan programområdet och E22 är över 400 meter och motorvägen har således ingen påverkan på programområdet ur riskhänseende.

Planprogrammet har inför inriktningsbeslutet kompletterats med slutsatserna från den senaste riskutredningen beträffande verksamheter i Science village. Slutsatserna av riskutredningen är tillräckliga för att i programskedet göra en övergripande bedömning kring risker. Endast bebyggelsen i direkt anslutning till Odarslövsvägen påverkas och

påverkan kan hanteras med byggnadstekniska åtgärder. Fördjupade riskutredningar kommer att göras i samband med kommande detaljplaner.

Den övergripande bullerutredningen för området visar att buller kan hanteras. Fördjupade utredningar görs i detaljplaneskedet.

Remittering till luftverksverket kring höga byggnader kommer att göras i samband med att detaljplaner tas fram för de delar där det eventuellt kan bli aktuellt med högre bebyggelse än 20 meter.

Nämnder och styrelser

Kommunstyrelsen (aktbilaga 49-51)

Planprogrammet för Råängen följer både översiktsplanen och den beslutade fördjupade översiktsplanen för Brunnshög. Planprogrammet fortsätter att planera för en mobilitet där kollektivtrafik samt gång och cykel ska premieras enligt trafikmålen och LundaMaTS. De två mobilitetshusen möjliggör för att merparten av de boende och verksamma rör sig i området utan sin bil vilket i sin tur skapar en god miljö och en ökad trygghet för människor och framför allt barn som rör sig i området.

Planprogrammet inkorporerar mycket grönska i sitt förslag, och med flera parker och parkstråk kommer stadsdelen vara attraktiv för medborgare och kopplingen till den stora kunskapsparken kommer även det vara en attraktionskraft för framtida boende och även verksamheter. Känslan mellan stad och natur samt närheten till MAX IV bedöms skapa en unik blandning i Lunds tätort.

Kommunstyrelsen vill i det fortsatta planarbetet öppna för en möjlighet till högre bebyggelse i områdets norra del för att möjliggöra för fler arbetsplatser på sikt då behovet är stort inom Science Village Scandinavia.

Kommunstyrelsen vill också att spårvägstrafiken tydligt prioriteras i korsningar med övriga trafikslag för att undvika förseningar.

Kommentar

Planprogrammet har förtydligats kring att skalan och våningsantalet i områdets nordöstra del kommer att växa och anpassas till den tillkommande bebyggelsen i Science village.

Texten om kollektivtrafik i planprogrammet har förtydligats kring att korsningar med spårvägen bör utformas så att spårvägstrafiken prioriteras framför andra trafikslag.

Tekniska nämnden (aktbilaga 42-43)

Förvaltningen ställer sig positiv till planprogrammet.

Samtliga gator inom Råängen föreslås bli allmän platsmark. Det behöver utredas i detalj vad det innebär, inte minst med tanke på dagvatten, se nedan. Platsbildningen "Hage" föreslås bli allmän platsmark, den är redan byggd och det innebär då att kommunen får ett inlösensansvar och kommer att ta över ansvar och drift. Detta behöver utredas vidare, tidigt i processen.

Planprogrammet har en positiv ambition att motorfordonstrafiken ska vara nedtonad i området och koncentreras till mobilitetshusen. Samma ambition finns för till exempel spårvägsstråket där man också önskar att levandegöra stråket längs hela sträckan genom att förse stråket rikligt med entréer. För att denna ambition ska hålla hela vägen är det viktigt att angöring, leveranser, tillgänglighet m. m. är väl genomtänkt och inarbetat.

Det planeras för att området stegvis kan växa fram. Det nämns stadsstruktur, kvarter, gatustråk och stadsrum. Det är angeläget att utbyggnadsordning även tar hänsyn till skyfall, mobilitetshusens kapacitet men också att den tekniska infrastrukturen under mark, som ledningar, ingår i planeringen. Det är viktigt att ledningssamordning genomförs i ett tidigt skede för att säkerställa dels att det fungerar med föreslagen utbyggnadsordning, dels att det finns tillräckligt med utrymme i gaturummet. Det finns många ledningsslag inom Brunnshög och därmed finns en viss oro att gaturummen är för smala.

Dagvatten och avvattnings föreslås ske på olika sätt inom området. För den allmänna platsmarken behövs en tidig utredning om ansvarsfördelning och ägandeförhållanden mellan kommunen och VA Syd. I planprogrammet behöver bland annat föreslagen lösning, kostnadsfördelning samt drift och underhåll ses över. Det går inte att hänvisa det arbetet till respektive detaljplan, beslut behöver tas övergripande för hela Råängen. Det är viktigt att val av dagvatten-system planeras tillsammans med övriga "teknikområden" för att säkerställa att kombinationen blir bra, till exempel kan en "öppen kanal-dagvattenlösning" kollidera med krav på tillgänglighet.

Angående skyfall så behöver ökad översvämningsrisk utredas vidare i detalj, till exempel rörande lågpunkterna C vid spårvägen samt vid punkt E. Det krävs även mer yta för att hantera skyfall samt det öppna dagvattenlösningarna (se F s 24) som ska ansluta till "bäckfåran" i Kunskapsparken. Skyfallskarteringen för Råängen måste synkas med SVS och centrala Brunnshögs skyfallskartering.

Spårvägen löper genom området. Idag är tillåten hastighet 60 km/h på sträckan eftersom det inte finns några korsningar. För korsningar i övriga delar av systemet har tillåtits högst 30 km/h genom korsningarna och 18 km/h över torgytor. Tillkommande korsningar kommer därmed öka restiden. En restid på 14,5 minuter mellan Lund C och ESS är en överenskommen målsättning mellan Skånetrafiken och Lunds kommun i genomförandeavtalet för spårvägen. Detta avtal måste beaktas i utformningen. Effekterna av de i planprogrammet föreslagna

nya korsningarna behöver analyseras avseende restid och andra konsekvenser på spårvägstrafiken. Detta behöver göras i samverkan med Skånetrafiken.

Alla nya korsningar över spårvägen behöver också riskanalyseras ur ett säkerhetsperspektiv enligt kommunens rutiner, vilket är kravställt av Transportstyrelsen. Arbetet med riskanalyser måste startas upp tidigt i planeringsskedet och göras återkommande, i detaljplaneringsskedet, projekteringskedet, byggskede och när Råängen tas i bruk.

Riskanalyser görs för att kunna hantera tillkommande risker som utbyggnaden av Råängen ger upphov till.

Den befintliga räddningsvägen behöver alltid vara öppen, även under byggtiden. Typsektionen för spårvägsstråket behöver kompletteras med ett avstånd från spårvägen till den vita linje som behöver byggas för att avgränsa spårområdet (idag finns vita linjen endast på norra sidan).

I planprogrammet framgår att målet bland annat är att skapa en *Grön stadsdel*. Hage nämns som ett offentligt stadsrum men det framgår inte om det är kvartersmark eller allmän platsmark. Utöver "Hage" nämns "Loge" (förskoletomt), det vill säga inte allmän platsmark, och Lada, en växthusmiljö med möjlighet att odla. Konklusionen av ovanstående innebär att tekniska förvaltningen endast har rådighet över gaturummen som gröna inslag i denna *Gröna stadsdel*. Det är då nödvändigt att gaturummen får den bredd som krävs för att säkerställa funktionerna; säker trafikmiljö, infrastruktur under mark, öppen dagvattenhantering samt grönska. Grönstråket som kopplar samman Kunskapsparken med Vindarnas park är mycket viktigt att utveckla. I planprogrammet kan den uppfattas som otydlig.

Huskropparnas gårdar i söder mot Kunskapsparken behöver studeras vidare för att uppnå en sömlös övergång med parken. Även antalet huskroppar behöver studeras vidare eftersom kvartersmarken inte motsvarar de behov som bostadshusen genererar.

Ett planprogram är inte ett juridiskt bindande dokument och får därför inga omedelbara ekonomiska konsekvenser. Kommunens kostnader för genomförande av kommande planer kommer att hanteras i exploateringsavtal som reglerar ekonomiska åtaganden mellan kommunen och exploatören.

Kommentar

Förvaltningen av platsbildningen "Hage" har diskuterats vidare med tekniska förvaltningen och Domkyrkan inför inriktningsbeslutet.

Inriktningen är att "Hage" ska utgöra kvartersmark medan torgbildningen söder om Hage ska vara allmän platsmark. Tanken är att Hage ska vara öppen för allmänheten men ibland kunna stängas för särskilda evenemang på samma sätt som till exempel Lundagård är. Drift, förvaltning och så vidare regleras inte av planprogrammet.

Detaljlösningar för angöring, leveranser, tillgänglighet med mera kommer att studeras vidare i det fortsatta detaljplanearbetet. Skyfalls- och dagvattenutredningarna har reviderats och kompletterats inför inriktningsbeslutet. Slutsatserna från dessa har arbetats in i planprogrammet. I utredningarna har bland annat utbyggnadsordning undersökts. Även de platser med översvämningsrisk som påtalas i tekniska nämndens yttrande har undersökts vidare. Typsektionerna i planprogrammet har vidarebearbetats och kompletterats till inriktningsbeslutet. Detta har skett i dialog med tekniska förvaltningen och VA Syd. Måttkedjorna är baserade på de utrymmen för ledningar som efterfrågats i andra delar av Brunnshög. Även plats för grönska, ytlig dagvattenhantering med mera har beaktats i de föreslagna typsektionerna. Sektionerna kommer att studeras vidare i samband med det fortsatta detaljplanearbetet. VA Syd och tekniska förvaltningen kommer att genomföra en tidig utredning om ansvarsfördelning, ägandeförhållanden, kostnadsfördelning och drift och underhåll mellan kommunen och VA Syd kring de föreslagna dagvattenlösningarna. Planprogrammet reglerar dock inte dessa frågor utan redovisar endast den helhetslösning som är aktuell för området. Föreslagen lösning är framtagen i dialog med tekniska förvaltningen och VA Syd. Spårvägens körtid och framkomlighet är mycket viktig för att främja hållbara resvanor. I planprogrammet föreslås dock nya kopplingar över spårvägen för att åstadkomma fungerande kvarter. Dialog mellan stadsbyggnadskontorets och tekniska förvaltningens trafikplanerare och Skånetrafiken kring frågan sker fortsättningsvis inom det gemensamma samarbetet "KollVision". Riskanalys av korsningar med spårvägen kommer, efter dialog med tekniska förvaltningen, att genomföras i samband med de fortsatta detaljplanearbetena. Typsektionen kring spårvägen har korrigerats så att avståndet till den vita linjen syns på respektive sida spårvägsspåren. Den gröna kopplingen mellan Vindarnas park och Kunskapsparken har förtydligats på illustrationen över grönstruktur i planprogrammet. Parkhusen och deras närområde har studerats vidare och planprogrammet har justerats med hänseende till detta inför inriktningsbeslutet. Fler och mer detaljerade studier av dessa kommer att göras i samband med det fortsatta detaljplanearbetet. Som framgår av tekniska nämndens yttrande kommer "kommunens kostnader för genomförande av kommande planer att hanteras i exploateringsavtal som reglerar ekonomiska åtaganden mellan kommunen och exploatören."

Barn- och skolnämnden (aktbilaga 45-46)

Ambitionen i planområdet är att det interna vägnätet i området ska innehålla låga trafikmängder och utformas huvudsakligen för

blandtrafik på de gåendes villkor vilket är positivt utifrån barns och elevers perspektiv. Det är vidare viktigt att gång- och cykelstråken prioriteras och utgår från barnens perspektiv. Övrigt som behöver beaktas vid vidare detaljplanearbete är att tillräcklig friyta tillskapas för förskolan samt att förskolan inryms i en byggnad samt att hela skolgårdsytan uppfyller riktvärdena för buller på skolgård.

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för buller på skolgård bör ekvivalent ljudnivå för dygn ligga under 50 dBA på de delar av gården som är avsedda för lek, vila och pedagogisk verksamhet och övriga vistelseytor under 55 dBA.

Utbyggnaden av bostäder beräknas generera en befolkningsökning och förvaltningen kommer fortlöpande göra analyser över befolkningsstrukturen och följa den noggrant.

Kommentar

Synpunkterna har beaktats vid utformningen av programförslaget och kommer att följas upp i det fortsatta planarbetet.

Kultur- och fritidsnämnden (aktbilaga 53-54)

I den vision som presenteras i planprogrammet beskrivs att stadsdelen ska vara levande, attraktiv och att den ska väcka nyfikenhet samt glädje för både besökare och boende. Det är kultur- och fritidsnämndens övertygelse att kultur- fritid- och idrottsverksamheter bidrar med just detta - bland annat genom att skapa aktiviteter och rörelse under stora delar av dygnet som i sin tur påverkar såväl områdets vitalitet som attraktivitet och kan även bidra till trygghet för personer som bor och är verksamma i stadsdelen. Kultur- och fritidsnämnden vill även framhålla vikten av att planera för denna typ av verksamhet tidigt i såväl utvecklingen av Råängen men även Brunnsnäs i stort.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter kan bidra till utvecklingen av området på flera sätt. Exempelvis med etableringen av ett kulturhus med en bas av permanent verksamhet, såsom bibliotek och musik-, dans- och ensembleundervisning, med tillhörande scenlokaler. Det skulle även kunna erbjuda fristående kulturaktörer och föreningsliv den infrastruktur som de behöver för att bedriva och utveckla sin verksamhet. På så vis skapas en stabil bas och kontinuitet, men med ett inslag av flexibilitet och anpassning till områdets behov. Huruvida just Råängen är rätt plats för ett kulturhus eller liknande bör utredas, men sett till hela området Brunnsnäs så anser kultur- och fritidsnämnden det vara motiverat att undersöka förutsättningarna för att etablera denna typ av mötesplats.

Kultur- och fritidsnämnden vill även poängtera vikten av allmänna mötesplatser, såväl utomhus som inomhus och att vid exempelvis torgbildningar planera för så kallade "event prepared areas". Det vill säga platser som är förberedda för arrangemang.

Idrottsverksamheten signalerar ett allmänt behov av grönytor för såväl spontanidrott som idrott i mer organiserad form.

I planförslaget föreslås också skapandet av gemensamma mötesplatser. Genom ett väl placerat, tillgängligt (nära kollektivtrafik) bibliotek och i kombination med "halvrörlig" och rörlig verksamhet erbjuder mötesplatser för spontana, samorganiserad och föreningsdriven aktivitet.

I detta skede medför yttrandet inga ekonomiska konsekvenser för kultur- och fritidsnämnden, men i den fortsatta processen och om verksamhet ska etableras i området, kommer det att medföra ökade kostnader. Dessa kommer, om blir fallet, att redovisas inför kommande ställningstaganden.

Kommentar

Den föreslagna strukturen i programförslaget möjliggör såväl att kulturhus eller bibliotek placeras i området som att de allmänna platsbildningarna utformas som "event prepared areas". Önskemål kring exakta placeringar av kulturhus, bibliotek och ytor för idrott på Brunnsög bör konkretiseras så att de vid behov kan fångas upp i det fortsatta planarbetet.

Miljönämnden (aktbilaga 34-36)

Miljönämnden anser att det på grund av det utsatta bullerläget inte bör byggas bostäder i korsningen Spårvägen- Odarslövsvägen.

Det saknas beskrivning om avstånd från ESS skyddsområdet till föreslagna förskola. En förskola bör placeras med marginal från ESS skyddsområde. I fortsatt planarbete bör redovisas hur området knyter an till omgivningen och vilka avstånd det finns till målpunkter såsom skolor, kollektivtrafikhållplatser och mobilitetshus.

Miljöförvaltningen ser att i vilken ordning olika områden byggs kan påverka flera faktorer som till exempel buller. Det är inte klarlagt att alla områden kan vara lämpliga för det som programmet föreslår om marken runt omkring inte används så som angetts då det till exempel kan påverka trafikbullernivåer. Byggnation i området kan komma att pågå under en längre tid och framtagande av en utbyggnadsstrategi föreslås för att minimera störningar för de som flyttar in i området och de som blir berörda av byggnation, transporter med mera.

I de flesta planområden uppstår ett överskott av massor, men här anges att det kan komma ett underskott av massor. Om inget överskott beräknas uppkomma behöver ingen masshanteringsplan tas fram för den vidare hanteringen överskottsmassor. För den långsiktiga kommunala planeringen är det lämpligt att planen för Råängen kompletteras med en översiktlig massberäkning som utvisar det beräknade underskottet.

I trafikbuller- och solutsatta lägen bör inte enkelsidiga lägenheter lokaliseras då dessa är svåra att vädra och lätt blir varma sommartid. Skuggning av väldigt solutsatta fasader kan vara lämpligt för att minska värmeinstrålningen sommartid och då kan lövfällande träd väljas. Flera bostadsgårdar blir väldigt skuggiga och några även vindutsatta. Här bör man fortsatt arbeta för att gårdsmiljöerna blir ljusa och attraktiva för utevistelse.

Av planhandlingarna framgår att dagvatten ska ledas till dagvattendammar/utjämningsmagasin som har anlagts i Kunskapsparken, belägen sydost om planområdet, där vattnet ska fördröjas och renas innan det avleds vidare till Glombäcken/Glomsjön och därefter till Sularpsbäcken och Kävlingeån.

Den framtagna dagvattenutredningen för Råängen redovisar flödesberäkningar för ett antal scenarion samt exempel på metoder att hantera dagvatten och skyfall inom planområdet.

Dagvattenutredningen innehåller dock inga beräkningar eller antaganden om kvalitetskrav på dagvattnet från planområdet, eller om föreslagna åtgärder skulle leda till förbättrade möjligheter att uppnå MKN för vatten. Det behöver förtydligas hur renings- och fördröjningsdammarna i Kunskapsparken förhåller sig till aktuellt planarbete, och om dammarna är en förutsättning för att kunna hantera dagvatten och MKN för vatten.

Glombäcken och Glomsjön ligger inom Kungsmarkens Natura 2000-område. Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett naturområde som förtecknats och rapporterats till EU-kommissionen enligt fågeldirektivet eller art- och habitatdirektivet, s.k. Natura 2000-områden. Planhandlingarna innehåller ingen bedömning huruvida de planerade åtgärderna inte utgör sådana hot för Natura 2000-området.

Marken inom planen består mestadels av åkermark med två gårdar. Miljöförvaltningen delar utifrån det planprogrammets bedömning att fördjupade markundersökningar genomförs först i samband med planeringsprocessen i god tid innan byggnation sker.

Kommentar

I korsningen mellan Odarslövsvägen och spårvägen föreslås inga bostäder utan endast verksamheter i planprogrammet.

Förskolan är placerad utanför ESS beredskapszon (med bostadskvarter emellan), vilket innebär att inga åtgärder krävs för att verksamheten ska kunna finnas där.

Mer exakta avstånd till skolor, kollektivtrafikhållplatser och mobilitetshus kommer att redovisas för de olika delområdena i kommande detaljplanarbeten.

Den övergripande bullerutredning som är gjord för hela programområdet visar att bullersituationen i området kommer att kunna hanteras på ett

godtagbart sätt. Fördjupade bullerutredningar kommer att göras i respektive detaljplan.

Störningar under byggtiden är en relevant fråga som bör beaktas under genomförandefasen, men den regleras inte av detaljplaneringen.

Planprogrammet har kompletterats med resultatet från en översiktlig massberäkning som genomförts för området.

Stadsbyggnadskontoret kommer i det fortsatta arbetet med detaljplanerna och bygglovshanteringen att arbeta för att gårdsmiljöerna ska bli ljusa och attraktiva för utevistelse samt beakta bland annat hur träd kan ge skuggning under sommartid.

Bedömningen är att Kunskapsparken hjälper till att minimera negativ påverkan från utbyggnaden av planprogramsområdet Natura 2000-området Kungsmarken och dess värden. I parken tas dagvatten omhand och fördröjs och renas innan det når dikningsföretaget och Kungsmarken. Kunskapsparken är anlagd i tidigt skede, dels för att kunna ta hand om dagvattnet, men också för att ha en rekreativ miljö som minskar risken för ett stort ökat användande med slitage som följd i Kungsmarken. Dagvattendammen i Kunskapsparken är dimensionerad för att kunna ta hand om dagvatten från stora delar av Brunns hög, inklusive programområdet Råängen. Vattnet både fördröjs och renas för att anpassas till förutsättningarna som finns för dikningsföretag och Natura 2000-området nedströms, samt att förbättra möjligheten att nå MKN i recipienten. Vid beräkningar för reningskapaciteten i dammarna i Kunskapsparken, visar att föroreningsgraden i vattnet som lämnar området kommer att minska utifrån dagsläget.

Serviceämnden (aktbilaga 39)

Serviceförvaltningen ser positivt på förslaget att området utformas som en grön blandstad med kvarter som möjliggör såväl bostäder som service och arbetsplatser, vilket ger en levande stadsdel på dygnets alla timmar. Programförslaget uppmuntrar en långsam tillväxt av området som ger tillfälle till eftertänksamhet. Detta är mycket positivt.

Serviceförvaltningen understryker att en långsam tillväxt medger längre planeringsetapper som är av vikt för att tidigt kunna möta det lokalbehov som uppstår till följd av befolkningsökning, framför allt i utvecklingsområden.

Barn- och skolförvaltningen har i den strategiska lokalförsörjningsplanen redogjort för ett framtida behov av förskolelokaler på Brunns hög. I föreslaget planprogram finns en tomt avsedd för förskola där marken ägs av privat aktör och serviceförvaltningen ser positivt på att en tomt planeras för det kommande behovet. Förvaltningen vill påminna om Lunds kommuns råd och riktlinjer kring utemiljöer på förskolor, så att rätt storlek på friytan säkerställs, redan i tidigt skede.

På Brunns hög som helhet kommer det att finnas ett brett behov av lokaler för kommunal service. I föreslaget planprogram beskrivs

möjlighet för både bostäder, verksamheter, goda kommunikationer med mera. I det fall all kommunalägd mark anvisas till bostadsbyggnation kvarstår endast alternativ för att handla upp inhyrning av lokaler kring det kommunala behovet av lokaler. Vid långsiktiga behov kan det vara mer fördelaktigt att äga än att hyra in lokaler. Därför är det av stor vikt att detta behov förankras så tidigt som möjligt inför kommande planarbeten på området. Reviderad version av den strategiska lokalförsörjningsplanen beslutas till våren och är ett bra verktyg kring den tidiga planeringen vid utbyggnadsområden. I lokalförsörjningsplanen redogör förvaltningarna för det kommande lokalbehovet under en tioårsperiod i Lunds kommun, dokumentet revideras årligen. Kultur- och fritid har uttryckt ett behov inom både kultur och idrott på Brunnsnäs. Exempel på behov är fler grönytor för spontanidrott, ett kollektivnära bibliotek i kombination med flexibla lokaler för samnyttjande och föreningsaktiviteter.

Planprogrammet beskriver att leveranser av farligt gods till Science Village, norr om planförslaget, kan komma att ske via Odarslövsvägen. Vidare hänvisas till den riskanalys kallad "Riskanalys Östra Torn 27:13 (Nano) Underlag för detaljplanearbete (revidering 2018-08-29)" som genomfördes av Brandskyddslaget i samband med att detaljplan togs fram för Lunds Nanolab och Pro Nano i Science Village. I riskanalysen rekommenderades ett flertal åtgärder utmed de vägar där transporter till ovan nämnda platser sker. En av dessa åtgärder lyder: "Tidsstyrning av transporter bör undersökas även för transporter till/från andra verksamheter". Eftersom Odarslövsvägen blir en huvudväg för tillträde till området med motorfordon ser serviceförvaltningen ett behov av ett förtydligande av denna åtgärd i kommande riskanalyser, då formuleringen väcker logistiska frågor för framtida verksamheter och boende i området.

Stadsbyggnadskontoret har i framtagandet av planförslaget tagit hänsyn till barns behov och situation i enlighet med barnkonventionen. Serviceförvaltningen ansluter sig till stadsbyggnadskontorets utlåtande. Serviceförvaltningen vill påtala vikten av att redan under detta skede i processen, på ett aktivt sätt, arbeta med kostnadsfrågorna och ta ställning till vad som i förlängningen kommer att bli ekonomiska prioriteringar. Förutsättningarna för en god ekonomisk hushållning grundläggs redan i ett projekts allra tidigaste faser och bör därför finnas med som en naturlig del under hela planprocessen.

Eftersom programmet inte reglerar kostnader hänvisas det i handlingen till framtida exploateringsavtal samt markanvisningsavtal.

Kommentar

Storleken på den föreslagna förskoletomten är anpassad efter kommunens krav på friyta för en förskola med åtta avdelningar. Detta efter dialog med barn- och skolförvaltningen och serviceförvaltningen

under programskedet. Dialogen kommer att fortsätta i samband med kommande detaljplaner.

Den föreslagna strukturen i programförslaget möjliggör att exempelvis bibliotek placeras i området. Önskemål kring exakta placeringar av bibliotek och ytor för idrott på Brunnshög bör konkretiseras så att de vid behov kan fångas upp i det fortsatta planarbetet.

Planprogrammet har inför inriktningsbeslutet kompletterats med slutsatserna från den senaste riskutredningen beträffande verksamheter i Science village. Slutsatserna av riskutredningen är tillräckliga för att i programskedet göra en övergripande bedömning kring risker. Endast bebyggelsen i direkt anslutning till Odarslövsvägen påverkas och påverkan kan hanteras med byggnadstekniska åtgärder. Fördjupade riskutredningar kommer att göras i samband med kommande detaljplaner.

Mark- och exploateringskontoret är med och bevakar de framtida genomförandekostnaderna redan under programskedet.

Exploateringsavtal och markanvisningsavtal kommer att utformas parallellt med de kommande detaljplanerna.

Räddningstjänsten Syd (aktbilaga 33)

Räddningstjänsten bedömer generellt att programförslaget redogör för riskerna i området på ett bra sätt. Räddningstjänsten bedömer dock att avsnitten om beredskapszonen för ESS behöver förtydligas med vad det faktiskt innebär och föreslår följande tillägg:

- Att det i avsnittet om verksamheter på s. 21 framgår att bebyggelse inom beredskapszonen behöver kunna utformas så ska människor antingen ska kunna gå inomhus, stanna inomhus eller ta sig bort från området i händelse av larm (alltså samma skrivelse som finns på s.45). Det är därför detta område endast kan utformas med kontor och verksamhetslokaler istället för bostäder. Vid kommande detaljplanering av området inom beredskapszonen behöver det säkerställas att byggnaderna har dessa funktioner.

- I slutet av avsnittet om risk på s. 45 behöver det framgå att det inom beredskapszonen därför endast är möjligt med kontor, verksamheter och publika lokaler istället för bostäder och känslig bebyggelse. Vid en eventuell olycka på ESS kan beredskapszonen behöva spärras av. För att möjliggöra detta behöver det vara tydligt var gränsen går. Den nuvarande kvartersstrukturen som bryter den tydliga linjen från Nanogatan är inte optimal ur räddningstjänstsynpunkt. Det hade underlättat kommunikationen vid en eventuell avspärrning om siktlinjen från korsningen Nanogatan/spårvägen hålls rak.

Beredskapszonen (se s. 44) är inritad som att det ska vara en rak gata som tydligt markerar zonen, vilket inte ser ut att stämma med den tänkta utformningen på s. 18. Bil-, cykel- och gångvägar behöver planeras så att avspärrningar kan göras på ett enkelt och tydligt sätt. Det är därför lämpligt att detta tas upp redan i planprogrammet,

förslagsvis under avsnittet om Trafikstruktur och underrubriken risk (s. 45). Det är också lämpligt att detta avsnitt förtydligas med en karta med tänkt vägsträckning (bil-, cykel-, gångväg) där det framgår var gränsen för beredskapszonen går. På så vis blir det enklare att använda planprogrammet som underlag i kommande planarbeten. Det är viktigt att området utformas så att "smitvägar" undviks. Det är positivt om det är en sluten kvartersstruktur mot beredskapszonen.

Observera att riskutredningen för Nano har reviderats. Bland annat har mängden farligt gods minskat. Planprogrammet behöver uppdateras med hänsyn till detta.

Precis som det framgår i planhandlingen så behöver brandvattenförsörjning anordnas i området. Flödet i brandposterna ska dimensioneras enligt Svenskt Vattens publikation P114 Distribution av dricksvatten. Avståndet mellan brandpost och uppställningsplats för släckbil får inte överstiga 75 meter. Uppställningsplatsen får vara placerad maximalt 50 meter från byggnadens angreppsväg (normalt entrén). Byggherren ska redovisa att brandvattenförsörjningen är säkerställd senast vid det tekniska samrådet i samband med bygglov.

Det framgår i planhandlingen att räddningstjänstens tillgänglighet kommer att studeras i kommande planarbeten men att området ska utformas så att det råder god framkomlighet för räddningstjänstens fordon. Räddningstjänsten delar bedömningen att det ska hanteras i kommande detaljplaner och att aktuellt planprogram inte behöver förtydligas i detta avseende. Eftersom området ska utformas på ett sätt som inte ska uppmuntra till trafik vill räddningstjänsten ändå förtydliga att våra fordon är 12 m långa. I kommande planarbeten behöver utrymningsstrategi för bebyggelsen bestämmas för att säkerställa framkomligheten för oss om räddningstjänsten förutsätts bistå utrymning. Körvägar och uppställningsplatser för räddningstjänstens fordon kräver en viss utformning vilket kan krocka med önskad planering av området. Om uppställningsplatser förläggs på allmän platsmark bör utformningen stämmas av med fastighets- och gatukontoret för att säkerställa att åtkomlighet kan garanteras över tid.

Kommentar

Planprogrammet har förtydligats kring ESS beredskapszon och att det krävs vidare utredning kring detta i samband med kommande detaljplaner.

Planprogrammet har inför inriktningsbeslutet kompletterats med slutsatserna från den senaste riskutredningen beträffande verksamheter i Science village. Slutsatserna av riskutredningen är tillräckliga för att i programskedet göra en övergripande bedömning kring risker. Endast bebyggelsen i direkt anslutning till Odarslövsvägen påverkas och påverkan kan hanteras med byggnadstekniska åtgärder. Fördjupade

riskutredningar kommer att göras i samband med kommande detaljplaner.

Utrymningsstrategier och uppställning för räddningsfordon kommer att studeras vidare mer i detalj i kommande planarbeten.

VA SYD (aktbilaga 32)

I samrådshandlingen står det att dagvatten och skyfallssituationen ska utredas vidare och VA SYD håller med om att det behövs utredas mer och djupare. Det behöver säkerställas att alla förutsättningar och tidigare utredningar kommer med och synkroniseras. Det händer mycket runt omkring Råängen och till exempel har Science Village utvecklats sen de första utredningarna för Råängen gjordes.

Skyfallsarbete och analyser behöver också uppdateras med de senaste höjdsättningarna och utredningarna. På grund av höjdsättningen i Råängen och omgivande mark krävs det ytliga lösningar för att avleda dagvattnet. Precis som står beskrivet i samrådshandlingen är detta en inte alltför vanlig lösning idag och ansvars- och kostnadsfördelningen av lösningarna behöver diskuteras vidare i planarbetet.

I övriga delar av Brunns hög har en extra noggrann och tidig ledningssamordning krävts på grund av de många ledningsslag som ska samsas i de relativt smala gatorna. VA SYD hoppas att erfarenheter från tidigare projekt tas med i planeringen av gatubredderna i Råängen. VA SYD önskar också att kommande fastighetsbildning kan beakta svårigheterna kring ledningsdragning av VA i smala gator samt vid spårvägen. Till exempel hade det underlättat om vissa kvarter blivit en enda fastighet. Då slipper VA dras runt kvarteret och eventuellt hamna intill spårvägen. Detta skulle minska påverkan på redan befintliga nylagda gator samt på spårvagnstrafiken.

Angående förslag till ledningsdragning (karta s.27) har VA SYD inte för avsikt att bygga ytterligare ledningar i Odarslövsvägen för Råängen utan planen är att VA kommer ledas söderut i nytt ledningsnät.

Anslutningsmöjligheterna till Odarslövsvägen för etapp 4 och 5 blir svåra p.g.a. de befintliga höjdförhållandena.

Kommentar

Skyfalls- och dagvattenutredningarna har reviderats och kompletterats inför inriktningsbeslutet. Slutsatserna från dessa har arbetats in i planprogrammet.

Typsektionerna i planprogrammet har vidarebearbetats och kompletterats till inriktningsbeslutet. Detta har skett i dialog med tekniska förvaltningen och VA Syd. Måttkedjorna är baserade på de utrymmen för ledningar som efterfrågats i andra delar av Brunns hög. Även plats för grönska, ytlig dagvattenhantering med mera har beaktats i de föreslagna typsektionerna. Sektionerna kommer att studeras vidare i samband med det fortsatta detaljplanarbetet.

Ledningssamordning/ledningsägarmöte kommer att hållas i ett senare skede av plan- och eller genomförandeprocessen.

VA Syd och tekniska förvaltningen kommer att genomföra en tidig utredning om ansvarsfördelning, ägandeförhållanden, kostnadsfördelning och drift och underhåll mellan kommunen och VA Syd kring de föreslagna dagvattenlösningarna. Planprogrammet reglerar dock inte dessa frågor utan redovisar endast den helhetslösning som är aktuell för området. Föreslagen lösning är framtagen i dialog och samförstånd med tekniska förvaltningen och VA Syd.

Planprogrammet har kompletterats med text kring fastighetsbildning och ledningsdragning i gator.

Anslutningsmöjligheter för etapp 4 och 5 har studerats vidare i den kompletterade dagvattenutredningen.

Stadsantikvarien (aktbilaga 48)

Planområdet kommer i ett nästa steg att delas in i 4 - 6 detaljplaner. Generellt är planområdets kulturhistoriska värden väl beskrivna i planhandlingen, både bebyggelse och äldre strukturer som vägar och landskapselement. I kommande detaljplaner bör utpekad bebyggelse förses med skydds- och varsamhetsbestämmelser för att säkerställa ett långsiktigt bevarande. Även gröna strukturer och trädgårdsmiljöer behöver inventeras, värderas och skyddas i kommande detaljplaner. I planprogrammet planeras för mobilitetshus – parkeringshus – upp till 6 våningar i nära anslutning till befintlig gård. I kommande detaljplanearbete bör man överväga att skala ner ny bebyggelse som ansluter till lägre befintlig gårdsmiljö.

Kommentar

Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen och dess trädgårdsmiljöer avses att bevaras och förses med bevarande- och skyddsbestämmelser i kommande detaljplanearbeten.

Utformningen av bebyggelsen i anslutning till gårdsmiljön kommer att studeras noggrannare i fortsatt detaljplanearbete.

Ledningsrättshavare m fl

Kraftringen (aktbilaga 40)

Kraftringen ser att vissa aspekter av samhällsbyggandet behöver belysas tydligare i planprogrammet. En omställning av energiförsörjningen är en förutsättning för att lyckas nå ett hållbart samhällsbyggande. Kraftringen saknar en belysning i planprogrammet av energiförsörjningens roll i byggandet av det hållbara samhället. Avsaknaden av en sådan beskrivning innebär att frågorna inte får den tyngd och genomslagskraft som de måste ha i den fortsatta planeringen eller senare i samband med genomförandet av planerna. Konkret

behöver planprogrammet utifrån en sådan beskrivningen ge bästa möjliga förutsättningar för hållbara energilösningar och driftsäkra anläggningar. Det som Krafringen saknar är en belysning av energiförsörjningen i området utifrån ett allmänt samhällligt perspektiv och hur planprogrammet utifrån en sådan belysning ger förutsättningar för en säker och hållbar energiförsörjning. En aspekt av hållbarhet som även behöver tas hänsyn till är att ge förutsättningar för robusta energisystem. För att skapa robusta nät behöver infrastrukturen hanteras i en helhet på en övergripande nivå och inte i samband med varje enskild detaljplan. En hantering i varje enskild detaljplan innebär att ledningsomläggningar behöver göras ofta och i små ledningsavsnitt. Ett sådant arbetssätt innebär att ledningsägaren får lägga stora resurser på att flytta ledningar i ett genomförandeskede. Förutom att genomförandet blir osäkert avseende tillgängliga nya ledningslägen skapar det ofta merarbete kopplat till överenskommelser med exploatörer. Med en bättre planering hade de resurser Krafringen måste lägga på sena ledningsflyttar i stället kunna läggas på nödvändigt utvecklingsarbete. Viktigt är också att beskriva hur ett väl utbyggt fibernät i området ger förutsättningar för nya smarta energilösningar och styrning av energiförbrukning till lägre nivåer.

Stöd till beskrivning och belysning av energifrågorna i planområdet står att finna i kommunens egna energiplan 2019-2026. Här finns delmål som har direkt bäring på samhällsplanering och som handlar just om att ge förutsättningar för hållbara och säkra energilösningar.

Krafringen vill att planprogrammet utvecklar hur det säkerställer måloffyllelse kopplat till delmål 4.4, 4.7-8, 4:10-11 och 4:14 i nämnda energiplan. Specifikt är det lågtempererade fjärrvärmenätet som byggs i Brunns hög det största av sitt slag i världen och ska dra nytta av den restvärme som finns att tillgå vid MaxIV och ESS för att värma bebyggelsen i Brunns hög. Kommunens energiplan beskriver anläggningens roll och betydelse på ett bra sätt.

Planprogrammet saknar dock helt en belysning av dess vikt, vilket i sin förlängning innebär bristande förutsättningar för framdragnings av ledningarna såsom blivit fallet i tidigare detaljplaner på Brunns hög. Varje kommun är skyldig att enligt lagen om kommunal energiplanering ha en kommunal energiplan. Kommunstyrelsen i varje kommun har i uppgift att se till att kommunens förvaltningar följer de mål som är uppställda i planen.

Konkret innebär ovan att gatumiljön måste utformas och beskrivas med beaktande av de platsbehov och skyddsföreskrifter som finns kopplat till de ledningslag som behövs för bebyggelsen. Som det är nu finns det en noggrann beskrivning av det visuella i gatumiljön, vilket så klart är bra, men en utformning som inte ger rätt planeringsförutsättningar för nödvändiga ledningar bygger inte ett hållbart samhälle. Krafringen vill flagga för att sopsugsledningar och öppen dagvattenhantering tar stor

plats i gatumiljön och kan erfarenhetsmässigt hindra framdragande av annan ledningsinfrastruktur.

Inom planområdet finns en 130 kV ledning tillhörande E.ON. Eftersom avbrott på en sådan ledning är samhällskritisk måste ledningssamordning ske i området så att korsning av ledningen sker vid en och samma tidpunkt för samtliga ledningsslag. Ett sådant arbetssätt innebär att E.ON:s ledning enbart behöver tas ur drift vid ett tillfälle och riskerna för samhället minimeras därvid.

Nedan följer specifika synpunkter på planförslaget.

1. Planförslaget anger att två nya nätstationer kommer att behövas inom planområdet. Utifrån BTA är Krafringens preliminära bedömningen att det krävs ca 9 nätstationer (enkelstationer), men det kan behövas fler utifrån möjliga ledningsvägar för lågspänningen. Korsning av spårvägen är inte helt oproblematiskt och kan innebära en borrhning på ca 25-30m och det kanske inte är möjligt att dra lågspänningen obehindrat mellan kvarteren. För ett mer konkret bedömning krävs underlag på antal BTA för respektive kvarter.
2. Det omnämns att biltrafik inom området ska vara "liten" och att parkering främst ska lokaliseras till två mobilitetshus. Det innebär att det kan behövas nätstationer i anslutning till mobilitetshusen för att underlätta anslutning av laddplatser.
3. Dräneringsdiken i gaturum – dessa innebär påverkan på ledningsutrymmen och problematik vid korsning av desamma. Spårvägen kommer att dela upp området i två delar och breda dräneringskanaler innebär ytterligare uppdelning av området med åtföljande problematik kopplat till framkomlighet för ledningar. Se tidigare punkt om nätstationer.
4. Krafringen är tveksamma till att i planhandlingen angivna ledningsbredder om 3 m respektive 5m räcker. En sektion med ledningar inritade behövs för att visa hur mycket utrymme respektive ledningsslag får. Med ett sådant underlag kan genomförandet säkerställas
5. E.ONs 130 kV-ledning, innebär att andra ledningar och byggnader inte kan placeras närmare än 7 meter. Krafringen är tveksamma till att utrymme finns att tillgå för placering av ytterligare ledningar som går mot SVS.

Kommentar

Lunds översiktsplan utgör en ram för Lunds energiplan och programförslaget har sin utgångspunkt i de mål och strategier som finns i fördjupningen av Lunds översiktsplan för Brunnsberg. Strukturen och de föreslagna gatussektionerna i planförslaget har tagits fram med utgångspunkt i, bland annat, de önskemål om utrymmen som finns för ledningar på Brunnsberg och är på så sätt anpassad så att de

övergripande energimålen i Lunds energiplan ska kunna uppfyllas. Strukturen och gatusektionerna har bearbetats och kompletterats till inriktningsbeslutet för programmet. Att fastställa ledningsdragning i detalj är för tidigt att göra i ett programskede.

- 1 – Att det stod ett par nätstationer i planprogrammet syftade till flera och inte två stycken. Uppgifter om antalet nätstationer har förtydligats i texten till planprogrammet. Borrning för ledningar under spårvägen och exakt hur lågspänningen ska dras hanteras i ett senare skede av plan- eller genomförandeprocessen.*
- 2. Placeringen av nätstationer i eller i anslutning till mobilitetshuset kommer att undersökas vidare i den fortsatta detaljplaneprocessen.*
- 3. Ett öppet dagvattensystem är en förutsättning för att området ska kunna bebyggas. Hur framkomligheten för ledningar löses i detalj hanteras under genomförandeprocessen.*
- 4. Sektionerna i planprogrammet har vidarebearbetats och kompletterats till inriktningsbeslutet. Måttkedjorna är baserade på de utrymmen för ledningar som efterfrågats i andra delar av Brunnshög. Sektionerna kommer att studeras vidare i samband med det fortsatta detaljplanearbetet.*
- 5. I Eons yttrande anges avståndet till 5 meter till 130 kV-ledningen. Samordningsmöte kring ledningar kommer att hållas under genomförandeskedet för de kommande detaljplanerna i området.*

Skanova (Telia Company) AB (aktbilaga 26)

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar

En helt ny stadsstruktur kommer att innebära att ledningsflyttar måste göras inom området. Dessa kommer att hanteras vidare i samband med kommande detaljplane- och/eller genomförandeprocesser.

Tele 2 (aktbilaga 30)

Tele2 har sedan tidigare fiberinfrastruktur utmed den nordvästra sidan av Odarslövsvägen, och lägger även ny fiberinfrastruktur på sydöstra sidan om Odarslövsvägen från "SVS" ner till Utmarksvägen.

Tele 2 vill bli kallade till samordningsmöte angående samförläggning i det nya området.

Kommentar

Samordningsmöte kring ledningar kommer att hållas under genomförandeskedet för de kommande detaljplanerna i området.

E.ON (aktbilaga 37)

Inom området har E.ON markförlagd Regionnätskabel 130 kV.

Marknivån får inte förändras över kablarna, detta påverkar kablarnas kylning/drift och åldrande. Inga träd får placeras över eller invid ledningen då rötterna kan skada kablarna.

För elledning i mark får byggnad eller annan anläggning (som t.ex. plank) inte utan ledningsägarens medgivande och lämnade instruktioner uppföras på närmare avstånd än 5 meter från markkabeln. Inte heller får utan ledningsägarens medgivande upplag anordnas eller marknivån ändras ovanför markkabeln, så att reparation och underhåll försvåras. Det krävs även bevakning av arbete vid markarbete närmare än 5 meter från aktuell 130 kV kabel, vilket bekostas av exploatören.

Vid anläggning av väg över kablarna så skall kablarna skyddas med rör för det tryck som kan uppkomma. Underlag för korsningar skall översändas till E.ON för vidare bedömning, detta gäller även andra korsningar av kablar/rör med mera.

Då regionnätskabeln är en samhällsviktig kabel bör det i kommunens underlag framgå hur denna kommer att påverkas eller inte.

Avstånd till andra ledningar eller andra elektriskt ledande material regleras i Telestörningsnämndes publikation nr 21.

I de handlingarna står att "den föreslagna strukturen har anpassats efter den 130 kV kraftledning som finns nedgrävd i området" (s.27).

E.ON önskar ett förtydligande vad denna text innebär:

-Är detta utifrån dom lagar och krav som gäller runt denna typ av ledning?

På samma sida i dokumentet står även under bilden "Föreslagen ledningsdragning i området. Sträckning för befintlig 130 kV kraftledning är svartprickad". Här tolkar vi det som att 130kV kablarna viker av 90 grader. Detta är inte hur 130kV kablarna är förlagda. Syftar man här till 130 kV-ledningen eller är detta en annan ledning ?

Arbete kring denna typ av ledning ställer stora krav på säkerhet.

Avbrott måste planeras i mycket god tid för dom platser där skyddsåtgärder måste utföras eller där andra anläggningar kan komma korsa t.ex. VA, andra ledningar med mera. Det är önskvärt att kommande utbyggnad planeras i samråd mellan ledningsägaren och exploatören för en så bra lösning som möjligt ska uppnås, E.ON önskar därför att bli kontaktade i ett tidigt stadium i detaljplaneringen.

E.ONs yttrande är i dagsläget väldigt generellt på grund av komplexiteten kring planområdet. Förslagsvis

bör ni ha ett ledningsägarmöte med oss på E.ON, där dessa frågor kan redas ut samt att man följer dom lagar och krav som gäller kring denna typ av anläggning. Detta ska ske innan planen antas. Vi ber att få återkomma med utförligare svar och placering/mått på u-områden i samband med att detaljplan upprättas för området.

Kommentar

Strukturen i programförslaget har anpassats så att 130 kV-ledningen inte ska påverkas av den nya bebyggelsen utan kan ligga kvar i befintligt läge. Detta har förtydligats i planprogrammet. Exakt utformning av gator, ledningar och så vidare görs i ett senare skede av plan- och genomförandeprocessen. I samrådsförslaget har befintlig VA-ledning och kraftledning lagts ihop av misstag. Detta har justerats på kartan till inriktningsförslaget.

Ledningssamordning/ledningsägarmöte kommer att hållas i ett senare skede av plan- och eller genomförandeprocessen.

Svenska kraftnät (aktbilaga 47)

Svenska kraftnät har inga anläggningar, planer eller intressen som berörs av rubricerad remiss och har därför inga synpunkter i ärendet.

Kommentar

Yttrandet föranleder ingen åtgärd.

Organisationer och föreningar

Lunds universitet (aktbilaga 41)

Lunds universitet ser överlag positivt på utbyggnaden av Råängen. Området kommer att ha en nära koppling till Science Village-området genom att gator, stråk och grönstruktur knyter an på båda sidor om Odarslövsvägen. Det ambitiösa visionsarbete som ligger bakom planprogrammet och syftar till att skapa en ny stadsdel som berikar Lunds övriga utbud kommer att gynna den framtida utvecklingen av de verksamheter Lunds universitet planerar i området.

Resonemang som förs kring risker i planprogrammet bygger på "Riskanalys Östra Torn 27:13 (Nano) Underlag för detaljplanearbete (revidering 2018-08-29)". Det är av största vikt att de riskanalyser som tas fram för området har rätt ingångsvärden. Den riskanalys som ligger till grund för granskningshandling av detaljplan för Science Center är nyligen reviderad (2021-07-08), och bygger nu på antagandet att verksamheten vid Lund Nanolab skulle hantera mindre mängder kemikalier och generera andra typer av transporter än vad som identifierades i riskanalysen 2018, vilket inte stämmer. Under Riskavsnittet i planprogrammet nämns inte MAX IV och till exempel den risk som de tunga transporter med flytande kväve som levereras till anläggningen via Odarslövsvägen utgör.

Det är viktigt för Lunds universitet att kunna etablera verksamhet som hanterar farliga ämnen i Science Village. Lunds universitet planerar för en framtida etablering i Science Village för fler verksamheter än Nanolab. I dagsläget diskuteras en omfattning som motsvarar hela fysiska institutionen samt delar av kemiska institutionen, den exakta omfattningen av etableringen är inte helt klarlagd och kan komma att förändras. Lunds universitets verksamheter som etableras inom Science Village kan innebära hantering av farliga ämnen som inte enbart utgörs av brandfarlig vara. Det är av stor vikt för universitetet att området både möjliggör detta och att planeringen medger etablering av sådana verksamheter utan att starkt kostnadsdrivande krav ställs på de framtida byggnadernas utformning. Det är också viktigt för Lunds universitet att området som helhet medger etablering av verksamheter som kan innebära hantering av farliga ämnen, så att utbyte och samverkan mellan akademi och näringsliv kan ske. Det kan innebära att andra verksamheter som använder kemikalier i större mängd än den Lunds universitet hanterar kan komma att vara aktuella för etablering i området.

Vid MAX IV bedrivs vetenskaplig forskning av världsklass med komplexa och känsliga instrument, särskilt avseende vibrationer och andra störningar, vilka riskerar att ha negativ påverkan på verksamheten. Lunds universitet vill därför lyfta behovet av ett ömsesidigt informationsutbyte och vikten av att nå gemensamma lösningar. Lunds universitet är därför angeläget om att genom nära dialog med Lunds kommun, fastighetsägare och andra intressenter verka för att minska alla risker för störningar. Det är också värdefullt att föra en dialog och dela information om MAX IV:s utbyggnadsplaner och framtida behov för att hålla anläggningen inom det internationella toppsegmentet.

Delar av Råängen ska enligt planprogrammet utgöras av verksamheter. För MAX IV:s del är det viktigt att understryka att detta kan utgöra en utmaning beroende på vilka verksamheter det kommer att handla om med tanke på eventuella vibrationer och störningar, även vad gäller höga ljud. I underlaget tas risker för vibrationer upp men referens till MAX IV saknas. MAX IV är en vibrationskänslig verksamhet vilken kan påverkas av olika arbetsmoment under byggskedet, till exempel pålning eller spontning, om sådana blir aktuella. Dessutom kan även byggtrafik till och från byggarbetsplatsen ge upphov till störningar. Lunds universitet skulle därför gärna se att vibrationsaspekten tas med i planprogrammet, exempelvis i form av förslag till vibrationsövervakning under entreprenadstiden, riskbedömning gällande olika vibrationsalstrande arbetsmoment innan man börjar bygga, samt tidsplanering av särskilt störande arbetsmoment så att de händer när MAX IV-anläggningen inte kör (till exempel under sommarstoppet). Den allra största risken ser MAX IV komma att uppstå under uppbyggnadstiden av Råängen med, som det

anges, ett stort antal dagliga tunga transporter på Odarslövsvägen under flera år orsakande störande ljud och vibrationer alldeles i närheten av MAX IV-laboratoriet.

Lunds universitet välkomnar en diskussion om andra tänkbara, möjligen provisoriska, transportlösningar längre bort från MAX IV än Odarslövsvägen under uppbyggnadsperioden.

Med tanke på MAX IV:s framtida strategi och utbyggnadsplaner och Lunds universitets planerade etablering i Science Village i kombination med risker både för närliggande områden och för anläggningen, är det viktigt att det finns en kontinuerlig dialog mellan Lunds universitet, Lunds kommun och fastighetsägare i området för att undvika risk för störningar eller negativ påverkan samt bibehålla goda möjligheter till utveckling.

Kommentar

Planprogrammet har inför inriktningsbeslutet kompletterats med slutsatserna från den senaste riskutredningen beträffande verksamheter i Science village. Slutsatserna av riskutredningen är tillräckliga för att i programskedet göra en övergripande bedömning kring risker. Den genomförda riskutredningen visar att det är bebyggelsen i direkt anslutning till Odarslövsvägen som påverkas och att påverkan kan hanteras med byggnadstekniska åtgärder. Fördjupade riskutredningar kommer att göras i samband med kommande detaljplaner. Kontinuerlig dialog pågår och kommer fortsätta att hållas mellan Lunds universitet, Lunds kommun och fastighetsägarna i området kring bland annat riskfrågan i samband med pågående och kommande detaljplanarbeten i såväl Science village som Råängen.

Science Village Scandinavia (aktbilaga 44)

Science Village Scandinavia AB ställer sig positiva till Råängens planprogram och ser fram emot möjligheterna att kunna skapa ett sammanhängande område utan tydliga gränser mellan områdena Science Village och Råängen. Råängens planprogram ger utrymme för verksamheter, liksom inom Science Village, att leta sig in i de nordöstra delarna av området medan den södra delen har möjlighet att erbjuda attraktiva bostäder. Hage, Lada och Loge kan bli värdefulla platser att samlas kring – de ligger i linje med de vistelseytor och platser som planeras inom Science Village. Att koppla områdena mot varandra och minimera känslan av Odarslövsvägen som barriär är av stor vikt. När det gäller beskrivningen av den nordöstra delen av Råängen föreslår vi en mer generell skrivning om att skala och disposition synkroniseras i samarbete med Science Village för att områdena ska upplevas som ett område utan märkbara gränser. För att skapa flexibilitet i nordöstra delen föreslår vi även att förtydliga i programmet att skalan på bebyggelsen som huvudsakligen beskrivs variera

mellan två och sex våningar och där den genomsnittliga höjden på byggnaderna inom Råängen på fyra och en halv våning gäller bostäderna.

Specifika synpunkter på programmet är:

Risk (s.35 och s. 44-45): Produktionsanläggningen ProNano kommer inte att lokaliseras inom Science Village. Science Village har därför arbetat om riskanalysen inför DP3 – Science Center så att riskerna speglar verkligheten. Nanoverksamheten kvarstår enligt tidigare. Science Village (s.41): Delar av texten om Science Village är inaktuell. Lunds universitet kommer expandera ut i Science Village och de har behov av större sammanhängande lokaler. Det är således felaktigt att beskriva Science Village som ett område i kontexten "ett finmaskigt gatunät med små byggnadsareor". Efter att ha sett behovet inom detaljplan 1 – Rydbergs torg anser vi även att beskrivningen "skalan på bebyggelsen i området är i huvudsak 4-6 kontorsvåningar" inte kommer vara en korrekt beskrivning. Åkermarken är begränsad och för att lyckas skapa en plats som har internationell lyskraft krävs att man får plats för fler verksamheter än universitetet. Vi föreslår att texten plockas bort.

Kommentar

Planprogrammet har förtydligats kring att skalan och våningsantalet i områdets nordöstra del kommer att växa och anpassas till den tillkommande bebyggelsen i Science village. Den föreslagna strukturen har kontrollerats och bedömts kunna fungera ihop med den senast föreslagna strukturen i Science village. Vidare studier kommer att göras under detaljplaneskedet för den berörda delen.

Planprogrammet har inför inriktningsbeslutet kompletterats med slutsatserna från den senaste riskutredningen beträffande verksamheter i Science village.

Beskrivningen av Science village som hämtats från det gällande ramprogrammet har kortats något med hänvisning till pågående diskussioner om områdets utformning.

Övriga

Karin Johanna Bristulf (aktbilaga 28)

E22 genererar mycket oväsen, dygnet runt och året runt. Speciellt de dagar vinden ligger på. Förutom buller är avgaser ett problem för alla närboende. Hela motorvägen borde ha en skyddszon av träd på minst 100 meter för att rena luften och minska bullret, alternativt grävas ner i tunnel.

Att bygga så nära vägen utan att nämna E22 är märkligt. Kommunen borde dessutom verka för att minska trafiken på nämnda väg, inte uppmuntra till ökad bilism/ökat buller och utsläpp. Kommunen bör

redovisa för hur man arbetar med att minska den sanitära olägenhet som E22 utgör vad gäller planprogrammet för Råängen.

Kommentar

Planprogrammet behandlar endast aktuellt område. De delar av Råängen som närmast E22 ligger ca 400 meter från vägen, vilket inte betraktas som nära ur planeringssynpunkt. Den övergripande bullerutredning som genomförts visar att bullerproblematiken inom området kan hanteras enligt gällande regelverk med föreslagen struktur. Fördjupade bullerutredningar görs i samband med att detaljplaner tas fram. På Brunns hög har det satsats stort på kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik för att minska bilberoendet.

Elisabeth och Jerry Dahlström (aktbilaga 31)

Vi motsätter oss å det bestämdaste att det byggs ett jättestort så kallat mobilitetshus alldeles intill vår västra tomtgräns.

Kommunen planerar dessutom uppenbarligen minst ytterligare ett mobilitetshus längre österut. Dessa fastigheter kommer naturligtvis att medföra väsentligt mycket mer trafik längs Odarslövsvägen vilket vi också motsätter oss. Att Lund växer är naturligt, men varför lägga 5 till 6-våningshus alldeles intill vår mark? Vilket vi motsätter oss å det bestämdaste, det ger absolut ingen småstadskänsla, dessutom gör ni detta på dyrbar bördig åkermark, skandal.

Lunds kommuns tjänstemän ritade till att börja med spårvägen längre från vår tomt, men när man sedan började bygga la man den närmre.

Man var till och med inne på vår tomt och gjorde markeringar, i skrivelsen säger man vidare att man har planer för vår fastighet? Hur kan ni ha det när det är vi som äger fastigheten?

Detta om något visar att Lunds tjänstemän och politiker inte är ordentligt pålästa om vad de sysslar med. Studera befintlig omgivning ordentligt innan arbetet påbörjas! Ni tar all vår utsikt som en gång gjorde att vi köpte fastigheten för det var på landet ändå nära staden, Lunds Kommun bryr sig inte det minsta om sina invånare endast sin egen prestige.

Kommentar

Planerna för nämnd fastighet handlar endast om att vid framtida detaljpaneläggning ta tillvara de kulturhistoriska värdena i husen och grönskan på fastigheten vilket framgår av planprogrammet. Att området runt omkring gården ska omvandlas till stad har varit med i översiktsplanen sedan 1990-talet. Planprogrammet följer de intentioner som finns för området i Fördjupningen av översiktsplanen för Brunns hög. Utformningen av bebyggelsen i anslutning till den nämnda gårdsmiljön kommer att studeras vidare i det fortsatta detaljplanearbetet och i samband med bygglovsprocessen. Programförslaget innebär dock en helt förändrad omgivning för de befintliga byggnaderna i området.

SAMLAD BEDÖMNING

Efter samrådet har planprogrammet vidarebearbetats, reviderats och kompletterats huvudsakligen med hjälp av resultaten från de fördjupade utredningar och studier som genomförts kring dagvatten- och skyfallshantering, gatusektioner och ledningsdragningar. Arbetet har gjorts i samråd med tekniska förvaltningen och VA Syd med syfte att underlätta för genomförandeprocessen för de framtida detaljplanerna i området. De förändringar som genomförts i programhandlingarna inför inriktningsbeslutet har lagts på en detaljnivå som stadsbyggnadskontoret bedömer vara rimligt för ett programskede. Fortsatta utredningar kommer att genomföras i samband med de kommande detaljplanerna för området.

Den samlade bedömningen kring programförslaget är att den föreslagna bebyggelsestrukturen ansluter väl till den sammankopplade stadsstruktur som håller på att växa fram på Brunnshög och att de bostäder och verksamheter som föreslås i planprogrammet innebär ett positivt tillskott för stadsdelen. Planförslaget innebär förtätning och anspråkstagande av jordbruksmark i enlighet med hur översiktsplanen föreslår att stadsdelen ska utvecklas. Stadsbyggnadskontoret menar att den föreslagna bebyggelsestrukturen, skalan och bebyggelsens användning innebär en rimlig sammanvägning mellan allmänna och enskilda intressen och en rimlig anpassning till omgivningen. Stadsbyggnadskontoret anser inte att det finns några intressekonflikter eller olägenheter i den bemärkelse som avses enligt 2 kap 9 § PBL.

Följande justeringar har gjorts av programförslaget efter samrådet:

- Dagvatten- och skyfallsutredningarna har kompletterats och fördjupats och resultaten av dem har arbetats in i planprogrammet inför inriktningsbeslutet.
- Typsektionerna i planprogrammet har vidarebearbetats och kompletterats. Detta har skett i dialog med tekniska förvaltningen och VA Syd. Måttkedjorna är baserade på de utrymmen för ledningar som efterfrågats i andra delar av Brunnshög. Även plats för grönska, yttlig dagvattenhantering med mera har beaktats i de föreslagna typsektionerna.
- Beskrivningen av mobilitetshuset har kompletterats med text om bland annat trygghet och verksamheter i bottenplan. Planprogrammet har kompletterats med ytterligare ett möjligt läge för placering av mobilitetshus i anslutning till Utmarksvägen.
- Planprogrammet har kompletterats med slutsatserna från den senaste riskutredningen beträffande verksamheter i Science Village.

- Planprogrammet har förtydligats kring att skalan och våningsantalet i områdets nordöstra del kommer att växa och anpassas till den tillkommande bebyggelsen i Science village.
- Texten om kollektivtrafik har förtydligats kring att korsningar med spårvägen bör utformas så att spårvägstrafiken prioriteras framför andra trafikslag.
- Typsektionen kring spårvägen har korrigerats så att avståndet till den vita linjen syns på respektive sida spårvägsspåren.
- Den gröna kopplingen mellan Vindarnas park och Kunskapsparken har förtydligats på illustrationen över grönstruktur i planprogrammet.
- Parkhusen och deras närområde har studerats vidare och planprogrammet har justerats med hänseende till detta inför inriktningsbeslutet.
- Planprogrammet har kompletterats med resultatet från en översiktlig massberäkning som genomförts för området.
- Planprogrammet har förtydligats kring ESS beredskapszon och att det krävs vidare utredning kring denna i samband med kommande detaljplaner.
- Planprogrammet har kompletterats med text kring fastighetsbildning och ledningsdragning i gator.
- Uppgifter om antalet nätstationer har förtydligats.
- Texten om att strukturen i programförslaget har anpassats så att 130 kV-ledningen inte ska påverkas av den nya bebyggelsen utan kan ligga kvar i befintligt läge har förtydligats.
- Kartan som visar befintlig VA-ledning och kraftledning har korrigerats.
- Beskrivningen av Science village från ramprogrammet har kortats något med hänvisning till pågående diskussioner om det områdets utformning.

STADSBYGGNADSKONTORET I LUND

Ole Kasimir
planchef

Henrik Nilsson
planarkitekt